

ZAHODNE PREDALPE

~Bela mezerarija režeja v Dinaridi (Soča, Idrija) in v Alpah (Sori) svet

VHODNO PREDALPSKO HRIBOVJE (POSAVSKO)

- ~Največja Mikroregija
- ~več slemen in podolij v Alpski smeri (več vrhov)
- ~subkontinentalni padavinski Režim (1200mm), višek poleti
- ~listnati gozd
- ~Sava in Savinja razdeljena več delov

vrežejo globoke doline (promet) → Nadiška terska dolina

~depopulacija, slabo razvito. Danes ind. V Furlaniji (manj izseljevanja)

~iz **paleozojskih permokarbonatnih glinavcev in peščenjakov** (+ dolomiti). Vrhovi večinoma iz apnenca.

Izjema SV del hribovja (magnatske)

~v dolinah strnjena naselja, hribovja- zaselki, samotne kmetije

~Depopul. ni izrazita. Večina prebivalstva migrira v Lj, Kr.

~INDUSTRIJA: Kovinska, lesna (alpes), tekstilna, el-tehnika. Industrijska cona je na robu mesta ob železnici.

Železniki: fužine, kovinska, pohištvo, elektro

Žiri: kovinska, lesna, Alpina

SREDNJA SOŠKA DOLINA

(Srednje Posočje, Tolminsko)

~Kobarid-Tolmin-Most na Soči

~Breginjski kot (dolina v zgornjem toku Nadiže, Breginj uniči potres 1976, novo montažno naselje)

~TOLMINSKO: Baška grapa, Spodnja dolina Idrijce, Tolminska kotlina

~ STIK: Alp, Predalp, Dinaridov (reliefno) in Submediterana in alp (podnebno)

~Obmejna, reliefno ločena, prometno odmaknjena, slabše razvita, depopulacija, usmeritev v **turizem**.

~APNENEC (strmo) zaradi orografije veliko padavin

~travniki, živinoreja

POLHOGRAJSKO HRIBOVJE

~Med poljansko dol. In Ljubljano (do 1000m)

~Polhov gradec

~gozdnato sredogorje

~Silikatne kamnine, vrhovi iz karbonatnih (dolomit)

~Izletniški turizem (sv. Katarina, Grmada)

~Samotne kmetije (mlečna živinoreja, gozdarstvo)

~depop. (Lj, Vr, Šl, Medvode)

IDRIJSKO – CERKLJANSKO HRIBOVJE

Ločuje ju Idrijca (Idrijski prelom)

❖ CERKLJANSKO

Višje (Porezen 1630m), Alpska slemenitev (V-Z), bolj hribovito, **dolomit in silikatne kamnine** (strmine - ob rekah).

❖ IDRIJSKO

Nižje, več planot. Dinarska slemenitev (JV-SZ), bolj **kraško**

~Veliko padavin (2000m), ŽLED

~**Živinoreja** - hribovja (klavže- zapore za vodo), **gozdarstvo** (listavci)

~Rudnik **živega srebra v Idriji** (+čipkarstvo v 15.st.)

Ob zaprtju (zaradi konkurenčnosti, padca cene, drugih surovin in strupenosti) se pravočasno preusmerijo v industrijo (Elektro – Kolektorji in klima – Hidra)

Rudnik zapolnjujejo s cementom, vodo. Del je muzej = **Antonijev rov**

~**CERKNO:** industrija (ETA – elektro), storitve (smučišče pod Črnom vrhom), laufarji (lesene ?)

~težke naravne razmere za poselitev (ozke globoke soteske)

SEVEROVZHODNO PREDALPSKO HRIBOVJE

~Sodi med najstarejše alpske pokrajine – **periadriatski šiv!** (sredogorje)

~raznoliko, več raznoliki pokrajin; porečja Drave (POHORSKO PODRAVJE: Pohorje, Dravska dolina, Kotjak, Strojna, Kosenjak) in Save.

~Pestra kamninska sestava : **APNENCI, DOLOMITI** = Vitanijske Karavanke, Planote (Uršnja gora, Menina, Golt, Dobrovlje)

~**Zmerno celinsko podnebje** (Pohorje= gorsko), najhladneje v dolinah, kotlinah

~Nadpovprečna gozdnatost (iglavci)

~**Distrične rjave prsti (RANKER)** so posebnost v Slo

*Nekateri štejejo zraven še Boč, Donačko goro in Macelj

Gubanje med Alpami in Dinaridi – delno narivna zgradba

~Posavske gube (prelomi, doline)

J S Vrhovi iz karbonatnih kamnin, več slemen

Podolja (zatoki panon. morja) → **lapor, premog** (terciar)

Paleozoik (skrilavci, kremenov konglomerat)

- Rateče: papirna ind.
- Laško: pivovarna, zdravilišče, Rimske toplice
- Izlaka: Medijske toplice
- Litija: tekstilna ind.
- Zidani Most: promet

Izletniški turizem (Popotovanje od Litije do Čateža)

Le JZ se dotakne avtoceste:

- Kamnik – Črnivec – Dreta
- Trojane – Celje → avtocesta, predor

~Sava po nepropustnih paleozojskih kamninah = širša dolina, v Litiji se razširi. Če teče po apnencu =struga ožja in strma → prostor le za železnico & cesto (**Židani most**)

~Naselja: v podoljih, dolinah, na robu regije Hribovja: samotne kmetije, zaselki.

Več centrov v Z delu, V del gosp. Šibkejši (depop.) Moravče, Litija, Celje, Laško, Tr –Zg – Hr.

~ČRNI REVIR:

Premogovništvo od 18.st., 20. Stol max! (iz YU)
Po 91' kriza- opuščanje težke ind., premogovništva, socialna kriza, izčrpanost, onesnaženost, rudniki se zaprejo (Zagorje), zapirajo (Trbovlje, Hrastnik)

TRBOVLJE:

Rudnik, industrija, TE, karbokemija, cementarna
Degradacija okolja: ni čistilnih naprav na TE, dolina. 1976 zgradijo 360m visok dimnik, onesnaženost zraka.

ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA (Ljubno – Letuše)

- ~silikatne kamnine
- ~dolina Drete, hribovito obrobje dolin
- ~planote Menina, Golte (alpske poteze, apnenec, neposeljeno, pašniki → Dobrovlje (nižje, poseljeno na vrhu)
- ~**živinoreja, gozdarstvo, kmečki turizem, ind.**(splavarjenje)
- ~**MOZIRJE-NAZARJE** : lesna ind., gospodarstvo.

VELENJSKA KOTLINA (Šaleška dolina)

- Konec terciarja se je ugreznila ob šoštanjskemu prelomu na J robu. Druga najmanjša udornina v Slo (za Lj. Barjem), zapolnjena z nanosi, prodrom, peskom, glino + plast LIGNITA (rudnik Velenje).*
- ~Ve-Šoštanj = **premogovno energetski kompleks**
- ~Nadpovpr. število zaposlenih v industriji, rudarstvu (premalo storitev)
Usmeritev v izobraževanje, ŠC Velenje (rudarstvo, el. Tehnika)
- ~moderno mesto, priseljenci iz YU

RUDNIK LIGNITA:

- Naj bi deloval do 2040. Premog v TE Šoštanj (1/3 energije v Slo).
- ~zaradi posameznih izkopov se ugrezajo tla – zalije voda, umetna jezera
- ~izpusti SO₂ iz TE (Sanacije, čistilne naprave)
- ~jezera onesnažena s pepelom → transport pepela
- ~opuščeni jarki = muzej

INDUSTRIJA:

- Gorenje, Gradbena industrija, informacijska tehnologija
- ~Tretja razvojna os (ni še avtoceste)
- ~Slovenj Gradec: lesna, gumarska, avtomobilski deli
- ~Zdravilišče Topolščica

POHORSKO PODRAVJE

- (Sredogorje z dolinami)
- Pohorje, Kozjak, Košenjak, Strojna, Mislinjska, Mežiška, Dravska dolina
- ~Največje območje **magmatskih in metamorfnih kamnin**
- ~V Slo. Osrednji del Pohorja: **terciarni tonalit**
→ GRANODIOLIT
- ~Rob Pohorja (Kozjak, Strojna, Košenjak)= **paleozojske metamorfne kamnine**
→ GNAJS
- ~Podolja, ki se proti V spuščajo od Pohorja (Lavrensko) so iz **terciarnega laporja**
→ PEŠČENJAK

➤ DRAVSKA DOLINA

- ~trda magmatska dolina → kvartarni PROD, PESEK.
- Dolina je zato ozka – redka poselitev (Muta, Radlje, Ruše, Dravograd)
- ~Dravograd-Ruše
- ~Gradnja **HE** po II.sv.v. je onemogočila splavarstvo, ind. Uniči fužine, glažute Danes HE, ind., promet

KOROŠKA:

- **MEŽIŠKA DOLINA:** rudarstvo, fužine, železarstvo (Prevalje). Danes le še železarna **Ravne na Koroškem (Metal)**, rudnik svinca in cinka
- **MISLINJSKA DOLINA** : Se razširi v Slovenj-grajški kotlini (storitve, avto oprema)

- ~Vsa tri pogorja so na prisojni strani poseljena s samotnimi kmetijami → **gozdarstvo, živin.**
- ~**Koroški kot**= stik dolin pri Dravogradu

VITANJSKO PODOLJE (KARAVANKE)

- Boč, Donačka gora, Macelj
- Vitanje: Vitanjsko podolje → se dvigne v podaljšek Karavank do Hr meje.
- Menjajo se pasovi kamnin – višji del apnenec, podolje lapor.
- Potoki Paka, Hudinja... raztezajo Vitanjske karavanke na več ločenih hribov.
- Hribovja neposeljena, podolje manjša naselja.